

Vai sabiedriskais transports nākotnē būs vajadzīgs?

Aizvadītais laiks, kurā mācījāties (un vēl aizvien mācāties) sadzīvot ar covid - 19 vīrusa izplatību, izrādījies ne tikai apdraudējums, kas negatīvi ietekmē ekonomiku un citas nozares, bet arī ieguvums, jo mudinājis apgūt jaunas prasmes, dzīvot veselīgāk, kā arī mainīt daudzus savus ikdienas ieradumus.

Vai zināt, ka 90% pasaules iedzīvotāju dzīvo apgabalos, kur gaisa piesārņojuma līmenis pārsniedz pieļaujamo normu? Tieši šajos apgabalos koronovīrusa pandēmija galu galā izrādījies ne tikai apdraudējums, bet arī ieguvums, jo, samazinoties satiksmei, gaiss kļuvis tīrāks, trokšņu ir daudz mazāk, un pasaule kļuvusi mierīgāka.

Transporta nozarei, tāpat kā ekonomikai vispār, šis bijis grūts periods. Ieviešot ārkārtas situāciju, strauji samazinājās pārvadāto pasažieru skaits, sasniedzot kritiski zemu līmeni. Kopumā tiek lēsts, ka pasažieru pārvadājumi visā pasaulē samazinājās gandrīz par 90%. Tas nozīmēja, ka bija jāpieņem nepopulāri lēmumi un jāslēdz daudzi sabiedriskā transporta reisi. Rezultātā 2020. gadā Eiropā vien sabiedriskā transporta nozarē tiek prognozēti zaudējumi 40 miljardu eiro apmērā (pēc UITP (Pasaules pasažieru pārvadātāju asociācija) informācijas).

Protams, krīze ietekmēja un arī pašlaik ietekmē pasažieru pārvadājumus gan Latvijā, gan Ventspilī. Pēc valsts SIA "Autotransporta direkcija" datiem visā valstī starppilsētu un novada maršrutos šā gada aprīlī, salīdzinot ar pērnā gadu, pasažieru skaits samazinājās par 68%, maijā – par 58%, bet jūnijā – par 37%. Līdzīga situācija bija vērojama arī Ventspils pilsētas sabiedriskā transporta maršrutos. Marta beigās Ventspils pilsētas autobusus tika pārvadāti tikai aptuveni 30% no tā pasažieru skaita, kāds bija, piemēram, februārī. Tā rezultātā tika slēgta vismaz trešā daļa reisu (salīdzinot ar 2020.gada februāri). Diemžēl arī šobrīd pasažieru skaits, lai arī pakāpeniski palielinās, tomēr vēl nav atgriezies pirmskrīzes līmenī un atjaunojies tikai aptuveni 75% apmērā.

Dzīve vīrusa ēnā likusi daudziem mainīt savus ikdienas paradumus, un pēc ierobežojumu atcelšanas cilvēki labprātāk izvēlas pārvietoties nevis ar sabiedrisko transportu, bet gan izmanto alternatīvas pārvietošanās iespējas, jo tas ļauj justies drošāk, nav jādrūzmējas un jābūt kontaktā ar citiem. Un tomēr, pirms izvēlaties sēsties pie personiskā transporta stūres, gribam atgādināt, ka

- sabiedriskais transports **uz vienu pasažierkilometru ir četras reizes efektīvāks nekā privātais transports** (pēc UITP datiem);
- katrs nobrauktais kilometrs, izmantojot sabiedrisko transportu, samazina atmosfēras piesārņojumu un trokšņa līmeni;
- tas padara kopējo satiksmes plūsmu drošāku, jo mazinās sastrēgumi un satiksmes intensitāte;
- tas ir ieguldījums veselības profilaksē, jo cilvēks vairāk kustas; tā samazinās aptaukošanās, sirds un asinsvadu slimību riski u.c. veselības problēmas;
- palīdz ietaupīt - kaut vai tāpēc vien, ka, uzlabojoties veselībai, samazinās izmaksas ārstēšanai un zāļu iegādei.

Kāds ir secinājums?

Sabiedriskais transports bija un ir nepieciešams, jo tas ir viens no veidiem kā iespējams samazināt dažāda veida piesārņojumu un resursu patēriņu. Tāpēc īsākiem un garākiem braucieniem aicinām izmantot sabiedrisko transportu. Tas palīdzēs ne tikai atgriezties pie iepriekšējās pārvadājumu intensitātes, atjaunojot slēgtos reisos, bet arī uzlabos ekonomisko situāciju nozarē, saglabās darba vietas un būs zināma garantija nākotnei, jo nākotne bez sabiedriskā transporta ir nākotne bez tīra gaisa.